

คุณธรรมของคุณยาย

คุณยายเป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์เพียบพร้อม ท่านขยันขันแข็งและอดทนมาตั้งแต่ยังเด็ก มีความเด็ดเดี่ยว มั่นนอยสั่นโตชะ ประหยัด อ่อนน้อมถ่อมตน มีความเมตตา เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่เคยนิินทาว่าร้ายใคร รักความสะอาด มีระเบียบวินัย รักการประพฤติพรหมจรรย์ รักการปฏิบัติธรรม และรักบุญกัลยาณิ ท่านมักจะกล่าวอยู่เสมอว่า “ยายกลัวอยู่อย่างเดียวว่าบุญจะน้อย ยายรักบุญ รักความดี เพราะบุญช่วยให้พ้นทุกข์ได้ เราต้องพึงบุญ ทำงานอะไรก็ต้องอาศัยบุญ บุญเท่านั้นที่ช่วยเราได้ ตายแล้วเอาอะไรไปไม่ได้ เอาไปได้แต่บุญ” และท่านเคยให้ข้อคิดที่นำไปใช้สำรวจตัวเองได้ดีว่า ตัวเรามีบุญมากน้อยเพียงใด คือ “บุญมากอุปสรรคน้อย บุญน้อยอุปสรรคมาก”

เรื่องราวต่อไปนี้เป็นตัวอย่างเป็นคุณธรรมบางประการของคุณยาย ที่เล่าขานต่อๆ กันมาให้คนรุ่นหลังได้รับฟังด้วยความชื่นชม

รักธรรมะ

คุณยายท่านรักและผูกพันอยู่กับธรรมะภายในตลอดเวลา ครั้งหนึ่ง

หลวงพ่อตัดซีไวเห็นคุณยายกำลังพรวนดินได้ต้นไม้อยู่ ท่านถามคุณยายว่า “ยาย ..ยายอายุมากแล้ว พรวนดินต้นไม้มากมายอย่างนี้ไม่เหนื่อยหรือ”

“ไม่เหนื่อยหรอกท่าน ทำไปก็ตรึกไปเรื่อย ๆ มันก็เลยไม่เหนื่อย”

“ยายตรึกเรื่องอะไร”

“ยายพรวนดินไปก็มองเข้าศูนย์กลางกายไป เข้าไปกลางพระธรรมกาย ระลึกชาติไปดูว่า พระพุทธเจ้าในอดีตแต่ละพระองค์ที่ผ่านมา ท่านสร้างบารมีของท่านอย่างไร แล้วยายก็เอาเป็นแบบอย่างว่าเรายังมีข้อบกพร่องที่ห่างจากพระพุทธเจ้าอย่างไรบ้าง จะได้ปรับปรุงตัวให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป”

มีความเมตตา

เมื่อมีคนมาขอความช่วยเหลือ คุณยายจะใช้วิชาธรรมกายช่วยเหลือทุกคนด้วยความเมตตา แม้ว่าบางคนจะมาลองภูมิ หรือพูดในสิ่งที่ไม่สมควร คุณยายก็ยังคงช่วยเหลือ ไม่เคยโกรธเคือง

ทุกๆ คินคุณยายจะยกมือพนมจรดศีรษะ กล่าวคำอธิษฐานว่า “ใครมาขออนุญการมียาย ขอให้เขาสำเร็จทุกคน ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศล”

เป็นคนจริง

คุณยายท่านเป็นคนทำอะไรทำจริง ไม่เหลาะแหละ ท่านเคยพูดเอาไว้ว่า

“...คนเราจะทำอะไรก็ตาม ขอให้ทำให้จริง ดูแต่ยาย ความรู้ก็ไม่มี ปัญญา也得ไม่ได้ มีแต่จริงอย่างเดียว ยายยังสร้างวัดได้

แล้วยายพิจารณาว่า ที่เขาทำกันไม่ได้ ไม่สำเร็จ เพราะทำไม่จริง เจออะไรนิดอะไรหน่อย ก็ไม่สู้ ทั้งๆ ที่เขาจบปริญญาสูงๆ

ส่วนยายความรู้ก็ไม่มี กอซ้อ (ก ข ...) ก็ไม่กระดิกหู ไม่จบอะไรสักอย่างยายมีแต่ ‘จริง’ ตัวเดียว ทำได้ ทำสำเร็จ

แล้วยายก็มองไปในอนาคตว่า คนเราถ้าชาตินี้ไม่จริง ชาติด่อยๆ ไปก็ล้มเหลว เอาดีอะไรไม่ได้ ฉะนั้นเวลาจะทำอะไร ก็ทำให้จริงตั้งแต่ชาตินี้...”

รักความสะอาด

ไม่ว่าคุณยายจะไปอยู่ที่ใดก็ตาม ที่พักของท่านจะสะอาดและมีระเบียบ แม้ว่าข้าวของเครื่องใช้จะทำด้วยวัสดุที่เรียบง่าย บางชิ้นก็เก็บมาจากกองขยะ แต่ท่านเอามาทำความสะอาด ซ่อมแซมให้ใช้ได้ เสื้อผ้าที่ท่านนุ่งห่มก็ขาวสะอาด ปราศจากความเปรอะเปื้อน และไม่มีรอยยับย่น

เวลาเช็ดบันไดบ้าน ท่านเช็ดทั้งบนบันไดและใต้บันได ซึ่งไม่เหมือนใครเลยในโลก ท่านบอกว่า “เช็ดแล้วมันสะอาด ใจเราก็สะอาด เข้ากลางคลองดี”

รักความเป็นระเบียบ

ขวดยาในตู้ที่บ้านคุณยายจัดเรียงลำดับลดหลั่นจากเล็กไปใหญ่ จากต่ำไปสูง น่าดูชมมาก ถึงแม้ตู้ยาไม่มีฝาปิด แต่ก็ไม่มีฝุ่นละอองที่ขวดยาเลยแม้แต่หยด

ขยันขันแข็ง

คุณยายท่านเป็นคนขยันมาก ไม่ยอมปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ในแต่ละวันท่านมีภารกิจมากมาย เมื่อมีคนถามท่านว่า “คุณยายเหนื่อยไหมคะ” ท่านจะตอบว่า “เหนื่อยแต่ยายสู้” หรือไม่ก็ “เหนื่อยแต่ยายอดทนเอา” ถ้าไม่เหนื่อยหรือเมื่อยจริงๆ ท่านจะไม่ยอมเอนหลังพัก แม้ในช่วงที่เอนหลังพักท่านยังบอกว่า “ยายนอนพัก ดั่งธรรมชาติไป ยายไม่ชอบนอนกลางวัน”

อดทน

คุณยายท่านมีความอดทนต่อการกระทบกระทั่งมากจนเป็นปกติของท่าน ท่านไม่เอาเรื่องเอาราวกับใคร ครั้งหนึ่ง มีคนมากล่าวร้ายท่าน ด้วยถ้อยคำหยาบคายนานเป็นชั่วโมง ท่านพูดว่า “หน้าที่เธอ เธอด่าไปฉันจะนั่งเข้าที่ฟัง” แล้วท่านก็นั่งสมาธิ ไม่นานบุคคลนั้นก็ล่าถอยไป โดยที่คุณยายไม่ได้ผูกโกรธอะไร

เอาใจเขามาใส่ใจเรา

คุณยายท่านเป็นคนเกรงใจคน และเอาใจเขามาใส่ใจเรา เวลามีคนนำของมาถวาย ท่านจะเอาถุงกระดาดใส่ของมาตัดเป็นสี่เหลี่ยมแล้ววางซ้อนๆ กันไว้ไม่ให้เลื่อมกันเลย ท่านเก็บไว้รองในก้นกระโถน เมื่อบัววนน้ำลายหรือทิ้งสิ่งของลงในกระโถนแล้ว ท่านก็จะเอากระดาดที่ตัดไว้นี้ปิดทับทุกครั้ง ทำให้ไม่น่ารังเกียจและทำความสะอาดง่าย เวลาอุปัฏฐากเอาไปเททิ้งก็จะดูเหมือนทิ้งเศษกระดาด

ไม่นินทา

การนินทาเป็นเรื่องปกติของปุถุชนทั่วไป แต่ไม่เคยมีใครได้ยิน คุณยายนินทาใคร แม้ลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดท่านก็ไม่เคยได้ยิน คุณยายมีแต่ห้ามปรามลูกหลานไม่ให้นินทาใคร

อ่อนน้อมถ่อมตน

คุณยายท่านจะยกมือไหว้ผู้อื่นก่อนเสมอ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใคร อายุเท่าไรก็ตาม นอกจากความอ่อนน้อมถ่อมตนแล้ว ท่านยังต้องการฝึกให้ศิษย์มีคุณธรรมในตัว ลดทิฐิมานะลง ซึ่งจะทำให้บรรลุนิพพานได้ง่ายขึ้น